

Izvorni naučni rad

UDK 81'37:004.738.5-057.875

Ivana TRTANJ (Osijek)

Fakultet za odgojne i obrazovne u Osijeku

itrtanj@foozos.hr

Katarina DRINOVAC (Ilok)

Osnovna škola Julija Benešića, Ilok

drinovack@gmail.com

TVORBENO-SEMANTIČKA ANALIZA STUDENTSKIH VIRTUALNIH PSEUDONIMA

Današnju je komunikaciju teško zamisliti bez interneta koji nas uvodi u jedan novi virtualni svijet u kojem imamo potpunu slobodu predstavljanja sebe. Virtualni identitet stvara čovjek predstavljajući se u komunikaciji s ostalim sudionicima na različitim internetskim uslugama. Takav identitet izražen je različitim jezičnim, ali i drugim sredstvima (najčešće fotografijom). Virtualni identiteti na društvenim se mrežama ostvaruju pseudonimima. Ovaj se rad¹ bavi tvorbenom i semantičkom analizom studentskih virtualnih pseudonima. Istraživanje je provedeno na uzorku od 102 studenta svih pet godina Integriranog sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog Učiteljskog studija Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku.

Ključne riječi: *virtualni identiteti, pseudonimi, studenti, tvorbeno analiza, semantički sadržaj*

1. UVOD

Današnju je komunikaciju teško zamisliti bez interneta koji nas uvodi u jedan novi virtualni svijet u kojem imamo potpunu slobodu predstavljanja sebe. Znanost koja proučava status vlastitog imena u jeziku i društvu te istražuje funkcije vlastitog imena kao onomastičkog znaka u prijenosu onomastičke poruke naziva se onomastikom. U središtu onomastike nalazi se: izbor imenskog lika, sljubljenost imena i objekata, kao i motivi imenovanja,

¹ Rezultati istraživanja rada izloženi pod istim naslovom na konferenciji *IZZIVI SLAVISTIKE V 21. STOLETJU*, 4. međunarodna znanstvena konferenca Slavistični znanstveni premisleki, Maribor, 2021.

imenski tipovi i položaj imena u imenskom obrascu (Šimunović, 2009). Komunikacijski prostor interneta virtualan je prostor u kojemu komunikaciju ne ostvaruju živa bića, već virtualni identiteti (Filipan-Žignić 2007). Virtualni identitet stvara čovjek predstavljajući se u komunikaciji s ostalim sudionicima na različitim internetskim uslugama. Takav identitet izražen je različitim jezičnim, ali i drugim sredstvima (najčešće fotografijom). Identitet se može opisati kao skup značajki koje određuju pojedinca ili skupinu u odnosu na različitosti ili pripadnosti drugim skupinama ili pojedincima. Individualni identitet daje nam odgovor na pitanje „*Tko sam ja?*“ i nastaje pod utjecajem raznih životnih prilika, jedinstven je i neponovljiv. S druge strane, virtualni identitet pruža mogućnost odabira, odnosno može se aktivno konstruirati. Ovaj se rad bavi tvorbenom i semantičkom analizom studentskih virtualnih pseudonima. Istraživanje je provedeno na uzorku od 102 studenta svih pet godina Integriranog sveučilišnog preddiplomskog i diplomskog Učiteljskog studija u Osijeku. Cilj je rada doznati na koji su način tvoreni i kako semantički motivirani studentski virtualni pseudonimi te mogu li se na temelju tih analiza doznati trenutačni trendovi u komunikaciji mladih.

2. VIRTUALNI IDENTITET, NADIMAK, PSEUDONIM

Prema Šimunoviću (2009), nadimci su priimci koji se pridijevaju obiteljima ili pojedinim osobama uz njihovo osobno ime ili prezime. U imenskom obrascu, koji se sastoji od imena, prezimena i nadimka, nadimak je najnestabilniji i neobvezan član. Ime se dobiva krštenjem ili zapisom u maticu rođenih, prezime nasljeđujemo, dok nadimak stječemo, to jest zarađujemo. Kao takve, dijelimo ih na osobne i obiteljske nadimke. Obiteljski nadimci nastali su kao dopunsko sredstvo kada prezimena još nije bilo, a ponekad se i osobni nadimak prenosi u obitelji, nasljeđuje se i postaje obiteljskim nadimkom. Što je osobni nadimak češće u uporabi, to je prepoznatljivost njegovog onomastičkog sadržaja veća te se takvi nadimci lakše nasljeđuju i prelaze u obiteljski nadimak. Osim što su nadimci jedna od najstarijih antroponimnih kategorija, oni su i najafektivniji jer, uz onomastičko, čuvaju i leksičko značenje kojim su motivirani. Uz leksički i onomastički sadržaj, nadimak se očituje i intonacijom, specifičnim naglaskom te dijaLektnim idiomima u kojima nastaju i dobivaju specifične oblike i sadržaje. Nadimak se upotrebljava u malim zatvorenim krugovima te u neslužbenoj komunikaciji. Vlastito ime i prezime ostvaruju se u službenom liku i u pisanom obliku, dok je nadimak pretežno čin govora i kao takav ne podliježe svemu u jezičnoj normi. Uz jezične obavijesti koje nose, nadimci su odraz društvenih odnosa u različitim dobnim, prostornim i profesionalnim sredinama. Dobro karakteriziraju nositelja nadimka, ali

i osobu koja mu je taj nadimak nadjenula te najčešće sadržavaju satiričko-humoristična obilježja osobe kojoj su pridruženi, a motivirani su tjelesnom ili duševnom osobinom. Zbog jasne i čvrste pridruženosti određenoj osobi, osobni se nadimci upotrebljavaju i samostalno, bez imena i prezimena (Šimunović, 2009). Kako su nadimci leksički sloj kojeg obilježavaju inovativnost, kreativnost i domišljatost, pojava jezične igre u njihovom nastanku vrlo je česta, na primjer: *Ana* > *Ana banana*, *Toni* > *Toni makaroni* (Gašparević i Mikić Čolić, 2019).

Nadimci su također podijeljeni i po načinu motivacije. Razlikujemo nadimke: prema tjelesnim osobinama ili manama, prema osnovnom zanimanju, prema mjestu podrijetla, izvedeni iz vlastitih imena, izvedeni iz zoonima i fitonima. Šimunović (2009) nudi širu podjelu nadimaka prema značenju pa tako postoje: nadimci po muškom i ženskom osobnom imenu, nadimci motivirani zanimanjem, službom, nadimci motivirani duševnim osobinama njihovih nositelja, nadimci motivirani tjelesnim manama, nadimci motivirani značajkama domaćih životinja, značajkama biljaka, nadimci nadjenuti po jelu i hrani, nadjenuti po raznovrsnim predmetima, izvedeni od toponima, etnika i etnonima.

Kao posebnu vrstu nadimaka, Vuković (2007) izdvaja i pseudonime. To je nadimak koji osoba nadijeva samom sebi, a najčešće su to umjetnička imena. Jedan od razloga uporabe pseudonima jest sigurnosni razlog (pisci i novinari), a drugi je umjetničke prirode te je najčešće afirmativan. Osim toga, pseudonim može zamijeniti i cijelo ime i prezime, a može biti i samo dodatak. Šimunović (2009) je pseudonim definirao kao ime koje mnogi djelatnici javnog sektora, kao što su novinari, publicisti, umjetnici, upotrebljavaju umjesto svojih službenih imena i prezimena, odnosno njima prikrivaju svoj pravi identitet. Osobno ime nadijevaju drugi, prezimena se nasljeđuju, nadimci se zarađuju, a pseudonim njegov nositelj izabire sam. Pseudonim ima i tu značajku da može prikrivati rod osobe. Tako je osoba s pseudonomom u sferi svojeg djelovanja poznata pod jednim nazivom, a u privatnom životu pod drugim, s pravim imenom i prezimenom. Pseudonim se pridružuje samo jednoj konkretnoj osobi. Nema imenjaka i nema množinskog lika. Nema ni varijantnih likova, nego se za razne prilike izmišljaju drugi i drukčiji pseudonimi. Mnogi su oblikovani i znakovima, slovima i šiframa. Slova su najčešće inicijali imena i prezimena u različitim kombinacijama i veličinama. Pseudonimi se mogu podijeliti u razne motivacijske skupine, kao što su: djelatnost i područja koja se pseudonomom zastupaju, okolnosti i situacije, adresa, uzimanje drugih imena i prezimena, prekranje vlastitih imena, pokraćeni oblici osobnih imena i prezimena, premetanje glasova imena i prezimena, prevođenja i druge prilagodbe, posvojni pridjev imena, imena literarnih likova, etnonimi i etnici, narodna imena određenog kraja, nadimački (humoristički) pseudonimi

(Šimunović, 2009). Virtualne identitete, zbog svega navedenoga, smatramo pseudonimima².

3. TVORBENI POSTUPCI U STUDENTSKIM VIRTUALNIM PSEUDONIMIMA NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

Ovim se istraživanjem pokušalo doznati upotrebljavaju li studenti društvene mreže, igraju li računalne igre, prema kojem kriteriju odabiru virtualne identitete te kojim su tvorbenim načinom oni nastali. Anketni upitnik sastojao se od osam pitanja. Četiri pitanja bila su u obliku višestrukog izbora, a na preostala četiri studenti su davali kratke i samostalne odgovore. Studenti najčešće upotrebljavaju Instagram (94), potom Tik Tok (36) i Snapchat (30). Facebook upotrebljava 24 studenta, dok profil na Twitteru ima njih četvero.

Pregledom dobivenih odgovora također smo doznali kako samo 44 ispitanika upotrebljava isključivo jednu društvenu mrežu, u ovom slučaju *Instagram*. Ostalih 58 ispitanika odgovorilo je kako upotrebljavaju najmanje dvije te najviše četiri društvene mreže. Izdvajamo najučestalije kombinacije: *Instagram i TikTok*, *Instagram i Snapchat*, *Instagram, TikTok i Snapchat*, *Instagram, Snapchat, TikTok i Facebook*.

Anketno pitanje *Koji su vaši virtualni identiteti na tim društvenim mrežama?* omogućilo nam je uvid u virtualne identitete koje studenti upotrebljavaju te kojim su tvorbenim načinom oni nastali.

Iako nam društvene mreže omogućuju anonimnost, čak 25 studenata odgovorilo je da se na društvenim mrežama pojavljuju sa svojim punim imenom i prezimenom (vidi primjer 1).

(1) *Lara Fučkar, Ivana Dumančić, Ines Ivanović, Tajana Todorović, Isidora Bogdanović*

Vrlo je vjerojatno da je rezultat takav jer studenti upotrebljavaju *Facebook*, a jasna je politika te društvene mreže da se moraju upotrebljavati „službena“ imena osoba. Grbavac i Grbavac (2014) također govore o *Facebooku* kao društvenoj mreži čija su karakteristika upravo profili s pravim imenom i prezimenom.

3.1. Pseudonimi nastali sufiksalsnom tvorbom

Prema Barić i sur. (1995), sufiksalna tvorba jest tvorbeni način u kojem je tvorbeno značenje izraženo tvorbenim nastavkom, odnosno sufiksom. Ra-

² Yusif Habibli (292:906) piše “nick is a shortened form of “nickname”; it is internet users’ pseudonym.”

zlika između tvorbenoga i obličnoga nastavka jest u tome što oblični nastavak mijenja oblik iste riječi, dok se tvorbenim nastavkom od jedne riječi dobiva nova riječ. Dodavanje dometka ili sufiksa na osnovu riječi najplodniji je tvorbeni način kojim u hrvatskom jeziku nastaju nove riječi. Dakle, sufiksalna je tvorba najrašireniji način obogaćivanja leksičkoga fonda hrvatskoga jezika (Domorad i Mikić Čolić, 2019). Kako je sufiksalna tvorba najkarakterističniji način tvorbe u hrvatskom jeziku, ne treba nas čuditi da je prisutna i kada govorimo o tvorbi virtualnih pseudonima. Velik dio prikupljenih virtualnih pseudonima nastao je dodavanjem sufiksa na osnovu riječi, u ovim slučajevima imena. Skraćivanjem osobnog imena za jedan ili dva sloga te dodavanjem sufiksa nastaju hipokoristici (Babić, 2002). Još se nazivaju i odmilice ili imena od milja jer se njima izražava ljubav, nježnost, pažnja i slično. Najčešće upotrebljavani sufiksi jesu: -a, -e, -i, -ica, -či, -ka (vidi primjere pod 2) Još jedna tvorbeno pojava među studentskim virtualnim pseudonimima jest dodavanje datuma ili godine rođenja te omiljenog broja na kraju pseudonima, kao i ponavljanje zadnjega glasa (vidi primjere 3).

(2) *Dora* > *Dorotea*, *Tenica* > *Tena*, *Patra* > *Patricija*, *Sarica* > *Sara*, *Ive* > *Iva*, *Mira* > *Mirna*

(3) *Larči9* > *Lara*, *Jeca2801* > *Jelena*, *Ančiii* > *Anamarija*, *Mare2197* > *Marina*, *Majčii3497* > *Maja*, *Barbii14* > *Barbara*, *Tenči6* > *Tena*, *Lucka_7* > *Lucija*, *Mata2510* > *Matea*, *Enica_158* > *Ena*, *Sanjči5* > *Sanja*, *Dorkii* > *Dora*, *Mara97* > *Marija*, *Luki3* > *Luka*, *Želja96* > *Željko*, *Matka96* > *Matea*, *Tejić_k2* > *Tea*.

3.2. Virtualni pseudonimi nastali skraćivanjem

Učestali tvorbeni postupak kod studentskih virtualnih pseudonima jest skraćivanje. Iako je takav način tvorbe u hrvatskom jeziku dosta rijedak, pokazao se kao vrlo efikasan način tvorbe studentskih virtualnih pseudonima. Tako razlikujemo pseudonime nastale izostavljanjem početnih ili posljednjih glasova te identitete nastale izostavljanjem nekoliko središnjih glasova (vidi primjer 4). Na taj se način skraćuju dugačka imena ili prezimena. Ovdje također možemo primijetiti upotrebu datuma rođenja i dodavanje brojeva na kraju virtualnog identiteta te uzastopno ponavljanje glasova, što se vidi u primjerima 5.

(4) *Tina* > *Kristina*, *Ela* > *Mihaela*, *Hele* > *Helena*, *Tina* > *Valentina*, *Tina* > *Martina*, *Lena* > *Helena*, *Mina* > *Mirna*, *Kvesi* > *Kvesić*, *Iva* > *Ivona*, *Nata* > *Nataša*.

(5) *Nela1510* > *Antonela*, *Tejaaa9* > *Mateja*, *Tinaa_z6* > *Martina*, *Ana2309* > *Anamarija*, *Jopa035* > *Josipa*, *Tina_1202* > *Valentina*

Uočeno je i nekoliko virtualnih identiteta nastalih kombinacijom sufiksalne tvorbe i skraćivanja. Osnova, u ovim slučajevima ženskih imena, skraćena je i na nju je dodan sufiks (vidi primjer 6).

(6) *Kiki > Kristina, Saki > Sara, Mica > Mirjana, Viky091 > Viktorija.*

3.3. Semantički sadržaj studentskih virtualnih pseudonima

Brojni su studentski virtualni pseudonimi nastali različitim semantičkim procesima. Bitno je naglasiti da kada se jednoj riječi pridoda novo značenje ili više njih, njezino novo značenje neće potisnuti ono prvotno. Nova značenja dodaju se postojećim leksičkim jedinicama na temelju odnosa bliskosti i sličnosti (Kuna i Mikić, 2012). S obzirom na primjere u korpusu prema semantičkom sadržaju izdvajaju se tri skupine pseudonima:

- a) pseudonimi nastali od imena;
- b) pseudonimi nastali utjecajem pop-kulture;
- c) pseudonimi nastali od hobija.

Najbrojniji i najraznolikiji jesu pseudonimi nastali od imena. U toj se skupini nalaze brojne kombinacije vlastitog imena i uporabe broja (datum ili godina rođenja, omiljeni broj, uporaba punog imena i prezimena uz uporabu brojeva, interpunkcije, kombinacije velikih i malih slova te kombinacije inicijala i brojeva).

Studenti su se prilikom stvaranja svojih virtualnih pseudonima odlučili poslužiti metonimijom³ *dio za cjelinu* kao jednim od postupaka semantičke tvorbe, to jest odlučili su upotrijebiti samo svoje ime (vidi primjer 7) i njime se predstaviti. Nerijetko se uz ime javlja i datum ili godina rođenja (vidi primjer 8).

(7) *Valentina, Mia, Lorna, Dorotea, Lea, Tihana, Barbara, Mihaela, Mirna, Tonka*

(8) *ana96, Mateja2233, Marija97, Anamaria 275, Tonka97, Mateaa96,*

Također, studentski virtualni pseudonimi vrlo su često motivirani i imenom i prezimenom, ali u različitim neslužbenim kombinacijama (uz brojeve, interpunkciju, uporabu majuskula i minuskula, sastavljeno pisanje itd. (vidi primjer 9).

(9) *Nikolina_Staničić, LeutarMateja, kunacmirjana, krejči.andrea, AdrianaBogdan1996, sara.pastor7, grbes.valentina, hanahorvat., sara.ramac, MonikaSlivka.*

Semantički su motivirani službenim imenom i prezimenom i oni pseudonimi koji su nastali upotrebom inicijala s interpunkcijskim znakovima i

³ O metonimiji i metafori u postupku imenovanja vidi Brozović Rončević, Žic Fuchs 2003.

brojevima, kao što se vidi u primjeru (10) *pk. __, pb_2709*, a također i u virtualnim pseudonimima koji su nastali spajanjem početnog slova imena, prezimena te broja, što uočavamo u primjeru (11): *hbaric4, mhranj10, nsebes-cen96*. Jedinstvenima su se pokazali i virtualni pseudonimi od kojih je jedan osobno ime napisano unatrag: (12) *aras*, drugi je lik iz pjesme: (13) *peggy.sue* te treći koji je odraz hobija kojim se osoba bavi (ples na šipci): (14) *pole*.

U primjerima u kojima se pojavljuju različiti interpunkcijski znakovi i brojevi uočavamo širenje semantičkog prostora osnovnog pseudonima dodavanjem znakova kojima se uz identitet veže neki dodatak. Ime dobiva na značenju kada mu se dodaju dodatni znakovi i tipografije. To nije slučaj samo s virtualnim pseudonimima, već možemo reći da je i jezično obilježje digitalne komunikacije. Sama poruka postaje prejednostavna i „klastrofobična“ te ne prenosi sve aspekte koji ima primjerice izravna komunikacija (geste i mimike) ili neki drugi mediji (televizija). Zbog toga poruku kao i pseudonim korisnici digitalne komunikacije semantički pojačavaju kombinacijom velikih i malih slova, kratica, inicijala, brojeva itd.

4. STUDENTSKI VIRTUALNI PSEUDONIMI U RAČUNALNIM IGRAMA

Analiza studentskih anketnih odgovora pokazala je da svi ispitanici studenti upotrebljavaju neku ili više društvenih mreža, dok vrlo malen broj ispitanih studenata igra računalne igre. Njih čak 67 ne igra računalne igre, dok ih 35 igra. Od tih 35 studenata željelo se doznati s čime su povezali virtualne pseudonime u računalnim igrama koje igraju, kako oni glase te zašto su studenti odlučili upotrijebiti određeni virtualni pseudonim.

Sufiksalsnom tvorbom nastali su brojni pseudonimi, a kao i kod društvenih mreža, uočavamo pojavu hipokoristika, odnosno imena od milja. Također, i tu je prisutna uporaba brojeva.

(15) *Ens > Ena, Valica > Valentina, Barbi > Barbara, Dora > Dorotea, Larica9 > Lara, Mijić7 > Mia*.

U nešto manjem broju zastupljeni tvorbeni načini jest skraćivanje, gdje su izostavljeni početni i posljednji glasovi: (16) *Hele > Helena, Tea > Dorotea, Bara > Barbara, Pac > Patricija* te kombinacija sufiksalsne tvorbe i skraćivanja: (17) *Kiki > Kristina, Deja > Andrea, Tacc4 > Tajana, Tinči > Valentina, Makih10 > Marijan*. Kao poseban primjer ističe se virtualni identitet nastao skraćivanjem, ali i pod utjecajem engleskog jezika i engleske grafije (18) *Nelly578 > Antonela*, u kojem se javlja i kombinacija brojeva. Također se može izdvojiti i pseudonim (19) *Sanjchi > Sanja*, nastao kombinacijom hrvatske i engleske grafije. Taj virtualni pseudonim povezan je s činjenicom da se

znak *ch* upotrebljavao ranije dok nisu svi računalni programi imali inačice za slavenske jezike. Upotreba slova *c* umjesto *č*, *ć* nije uvijek bila moguća jer se ispuštanjem dijakritičkih znakova može promijeniti značenje riječi (npr. *koza* > *životinja* i *koža* > *ljudski organ*), stoga se počelo upotrebljavati *ch*.⁴

Najviše studentskih identiteta u računalnim igrama motivirano je osobnim imenom, ali ne i prezimenom, čime je anonimnost veća. Također su motivirani i pop-kulturom (naslovi knjiga, imena filmova, serija, likova), a slijedi ih i upotreba engleskog jezika. Znatno manji broj virtualnih identiteta unutar onomastike motiviran je tuđim osobnim imenom, mitološkim bićem te skraćivanjem riječi iz govora.

Najviše studentskih virtualnih identiteta nastalo je metonimijom, odnosno u ovim slučajevima preuzimanjem osobnog imena kao što pokazuju primjeri pod 20.

(20) *Ivana, Mihaela, Ena, Helena*

U tri primjera uočena je i upotreba brojeva uz ime: (21) *Ana96, Tonka97, Yvonne12*, pretvorba domaćega imena u englesko: (22) *Yvonne* i udvostručavanje posljednjeg grafema uz upotrebu skraćivanja: (23) *Tonkaa*. Jednak broj virtualnih identiteta nastao je i pod utjecajem pop-kulture, odnosno preuzimanjem imena filmova, serija, umjetnika, naslova knjiga te imena likova iz filmova (vidi primjer 24).

(24) *Nala, Malfoy, Miss Taehyung, Hendrix, DeathWind, ShiroexD, Matrix, Asteroiz*

Virtualni pseudonimi koje studenti upotrebljavaju na društvenim mrežama razlikuju se od virtualnih pseudonimi koje upotrebljavaju u računalnim igrama. O tome nam govori, među ostalim, upotreba stranih jezika, u ovom slučaju engleskog jezika. Integriranjem engleskih riječi i fraza u svoje virtualne pseudonimi, studenti pokazuju kreativnost i potrebu za drugačijim i popularnim izražavanjem. Skelin Horvat (2017) kao vrlo važnu funkciju adolescent-skog žargona navodi hladnokrvnost i usmjerenost prema trendovima. Mladi su ti koji se jezikom razlikuju od ostalih, a poznavanjem noviteta u slengu pokazuju da su i sami u trendu. Mladi će, upravo zbog želje da budu u trendu, u svojoj govornoj i pisanoj komunikaciji posezati za engleskim riječima. Tako možemo izdvojiti studentske virtualne pseudonime koji su zapravo određene riječi ili fraze koje se upotrebljavaju u engleskom jeziku, kao i one koji su naslovi knjiga, filmova, serija ili pak prezimena slavnih umjetnika (primjer 25).

(25) *Spoiled brat, LuckyLuce, Sunshine, RedRosie, Enaforthewin, Mihaplays5, Hendrix, DeathWind, Malfoy*.

⁴ Preuzeto 3. lipnja 2020. s <https://www.medijskapismenost.hr/kratice-smajlici-broje-vi-umjesto-rijeci-jezik-i-pravopis-na-internetu/>

Studenti nisu dali nikakva ključna objašnjenja upotrebe engleskog jezika umjesto hrvatskog jezika. Objašnjenja iza takvih virtualnih pseudonima bila su da su izabrani „iz fore“, da su im određeni film ili serija omiljeni te da im ti virtualni pseudonimi nisu toliko bitni, stoga izabiru nešto jednostavno, što im u tom trenutku padne na pamet. Možemo zaključiti da uporabom pseudonima na engleskom jeziku i iz pop-kulture, mladi pokazuju svoj identitet, odnosno potrebu za drugačijim, modernijim i popularnijim izražavanjem. Kao što je i Drljača Margić (2011) navela, engleski jezik sklon je igri riječima, fleksibilan i otvoren i zbog toga vrlo privlačan mladima. Kako računalne igre služe više kao izvor razonode, a manje kao izvor komunikacije, interakcije i osobnog predstavljanja od društvenih mreža, taj podatak nas ne treba čuditi.

U računalnim igricama studenti posežu za pseudonimima koji nisu njihovo vlastito ime nego su motivirani nekim tuđim imenom: (26) *Lejla, Lola*. Primjer (27) *Nikazmaj > Nikolina* pripada tzv. stopljenicama⁵ (*blending*⁶) gdje je glasovni oblik riječi *zmaj* ostao nepromijenjen, samo je dodan na skraćenicu imena kako bi se pokazala snaga, stabilnost u računalnoj igri. Mikić Čolić (2015) uočava da je posljednjih godina u jeziku medija primijećen sve veći broj riječi koje nastaju stapanjem, a razlog su njihova ekskluzivnost i inovativnost (web + seminar > webinar, aroma + magija > aromagija). Može se izdvojiti i virtualni pseudonim (28) *Prec*, koji je nastao skraćivanjem riječi *predsjednik* iz govora [precjednik].

5. ZAKLJUČAK

Virtualni pseudonimi služe svakoj osobi kako bi se uspješno prijavila i upotrebljavala razne internetske sadržaje. Kako na internetu nitko ne zna tko smo i odakle dolazimo, virtualni pseudonimi pružaju nam bezbroj mogućnosti predstavljanja. S jedne strane nalaze se osobe koje se odlučuju predstaviti

⁵ O stopljenicama je pisala Slavica Grgić (2014) koja navodi kako se tvorbeni obrasci stopljenica na hrvatskome jeziku mogu podijeliti u pet kategorija. Tako razlikujemo: stopljenice nastale kada se prvi dio prve riječi stapa s drugim dijelom druge riječi (nokti + škarice > noktarice), kada prva riječ ostaje cjelovita, dok je od druge preuzet drugi dio (gastro + astronaut > gastronaut), kada se prvi dio prve riječi stapa s drugom riječi koja je cjelovita (cool + kulinarka > Coolinarka), kada su obje polazne riječi cjelovite, a stopljenica nastaje preklapanjem fonoloških dijelova s kraja prve riječi i s početka druge riječi (sprint + internet > sprinternet) te kada se jedna riječ umeće unutar druge riječi te najčešće nema kraćenja ni jedne ni druge riječi (film + filozofija > filmozofija).

⁶ Marković (2009) tvorbu riječi kombiniranjem i fuzioniranjem neznačenjskih dijelova dviju, a rijetko i triju postojećih punoznačnica, naziva *blending*. Kao domaći naziv također predlaže termin stapanje. Također navodi kako stopljenice u hrvatskome jeziku možemo pronaći najprije u posudenicama koje smo stopljene i posudili iz drugih jezika i koje su postale sastavni dio hrvatskog leksika (npr. *smog, motel, blog*).

svojim punim imenom, dok se s druge strane nalaze osobe u čijim virtualnim pseudonimima pronalazimo razne oblike jezične igre i tvorbenih načina.

Rezultati ovoga istraživanja pokazuju kako većina studenata povezuje svoje virtualne pseudonime s imenom ili prezimenom te su oni zapravo njihova puna imena te izvedenice i skraćeni oblici imena ili prezimena. Osim punog imena, najveći je broj studentskih virtualnih pseudonima semantički motivirano. To znači da je uočena česta pojava brojeva koji označavaju datum ili godinu rođenja te najdraži broj, kao i pojava interpunkcijskih znakova, majuskula i miniskula. Upotrebljavajući datum i godinu rođenja, osoba ujedno otkriva još jednu informaciju o sebi, ali i sam virtualni identitet čini jedinstvenim i specifičnim.

Studenti se u manjem broju odlučuju povezati virtualni pseudonim s hobbijem i pop- kulturom (likom iz pjesme omiljenog pjevača, naslovom knjige, filma ili serije te prezimenom najdražeg umjetnika). Također se mogu izdvojiti i pseudonimi koji pokazuju utjecaj engleske grafije (*Nelly578 > Antonela, Sanjchi > Sanja*), te se, češće u računalnim igrama, uočava utjecaj engleskoga jezika.

Studenti koji su odgovorili da su im virtualni pseudonimi njihovo pravo ime i prezime, kao razlog tomu naveli su da se ne žele predstavljati lažnim imenima ili pseudonimima, da je to njihov osobni identitet po kojem će ih prijatelji lako prepoznati i pronaći te da će ga tako najlakše upamtiti i nikada neće zaboraviti.

Zaključuje se kako je tvorba virtualnih pseudonima vrlo kreativno, raznovrsno te široko područje. Studenti upotrebljavaju različite načine tvorbe, tradicionalne i semantičke, kako bi pokazali svoju osobnost i predstavili se drugima na sebi svojstven način. Iako određeni broj studenata kao virtualne pseudonime upotrebljava svoje puno ime i time pokazuje određenu dozu ozbiljnosti, većina ih se odlučila na određenoj razini upotrijebiti jezičnu igru i pokazati da je tvorba studentskih virtualnih pseudonima vrlo domišljato i ne u potpunosti ozbiljno područje.

LITERATURA

- Babić, S. (2002). *Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.
- Barić, E. et al. (2015). *Hrvatska gramatika*. Zagreb: Školska knjiga.
- Brozović Rončević, D. & Žic Fuchs, M. (2003). „Metafora i metonimija kao poticaj u procesu imenovanja“. *Folia onomastica Croatica*, 12/13, str. 91-104.
- Čirgić, A. (2008). „O klasifikaciji crnogorskih govora“. *Lingua Montenegrina*, br. 2, str. 109-125.
- Domorad, B. & Mikić Čolić, A. (2019), „Što je (u) ime (nu)? – onimizacija

- i eponimizacija u hrvatskom jeziku“. U: Maja Glušac, Ana Mikić Čolić (ur.), *Gramatikom kroz onomastiku* (str. 95-107). Osijek: Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
- Drljača Margić, B. (2011). „Leksički paralelizam: Je li opravdano govoriti o nepotrebnim posuđenicama (engleskoga podrijetla)?“ *Fluminensia: časopis za filološka istraživanja*, Vol. 23, No. 1, str. 53-66.
 - Filipan-Žignić, B. (2007). „Virtualni identiteti u online-komunikaciji i njihova jezična realizacija“. U: Jagoda Granić (ur.), *Jezik i identiteti* (str. 165-173). Zagreb-Split: Hrvatsko društvo za primijenjenu lingvistiku.
 - Grbavac, J., Grbavac, V. (2014). „Pojava društvenih mreža kao globalnog komunikacijskog fenomena“. *Media, culture and public relations*, Vol. 5, No. 2, str. 206-209.
 - Grgić, S. (2014). „Stopljenice u internetskim reklamama“. *Hrvatistika*, Vol. 7, No. 7., 63-76.
 - *Kratice, smajlići, brojevi umjesto riječi – jezik i pravopis na internetu*, <raspoloživo na: <https://www.medijskapismenost.hr/kratice-smajlici-brojevi-umjesto-rijeci-jezik-i-pravopis-na-internetu/>> (3. lipnja 2020.)
 - Kuna, B. & Mikić Čolić, A. (2012). „Semantička neologija u hrvatskome jeziku“. U: S. Blažetin (ur.), *X. Međunarodni kroatistički znanstveni skup* (str. 37-56). Pečuh: Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj.
 - Lukić, M. & Horvat, J. (2013). „Glagoljica Konstantina Ćirila i Ars Magna
 - Tamóna Lulla – paradigme semiotičkog komuniciranja“. *Lingua Montenegrina*, god. VI, sv. 2, br. 12, str. 25–46.
 - Ljubica Gašparević, LJ. & Mikić Čolić, A. (2019). „Nomen est onem – tvorba nadimaka u hrvatskom jeziku“. U: Maja Glušac, Ana Mikić Čolić (ur.), *Gramatikom kroz onomastiku* (str. 109-116). Osijek: Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
 - Marković, I. (2009). „Tri nehrvatske tvorbe: infiksacija, reduplikacija, fuzija“. *Rasprave: Časopis instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, Vol. 35, No. 1, str. 217-241.
 - Mikić Čolić, A. (2015). „Word formation of blends“. *Mostariensia: Časopis za društvene i humanističke znanosti*, Vol. 19, No. 2, str. 21-36.
 - Skelin Horvat, A. (2017). *O jeziku i identitetima hrvatskih adolescenata*. Zagreb: Srednja Europa
 - Šimunović, P. (2009). *Uvod u hrvatsko imenoslovlje*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga
 - Vuković, S. (2007). „Onomastička terminologija“. *Čakavska rič: Polugodišnjak za proučavanje čakavske riječi*, Vol. XXXV, No. 1, str. 139-184.
 - Yusif Habibli, R. (2020). „The role of the proper names on the Internet-communication“. *Journal of Critical Rewievs*, Vol. 7/4

Ivana TRTANJ & Katarina DRINOVAC

FORMATION AND SEMANTIC ANALYSIS OF STUDENTS' VIRTUAL IDENTITIES

Today's communication can hardly be imagined without the internet which offers a new virtual world allowing us complete freedom of how we present us. The communication space on the internet is a virtual space in which communication is established by virtual identities (Filipan-Žigniće 2007). An individual creates a virtual identity by presenting themselves in communication with other participants in various internet services. Such identity is expressed by different linguistic and other means (most frequently by photos). Virtual identities in social media networks are established by usage of pseudonyms, which Vuković (2007) emphasises as a special type of nicknames. A pseudonym is a nickname that individuals choose for themselves and this characteristic distinguishes it from a nickname given to individuals by other people. This paper deals with formation and semantic analysis of students' virtual pseudonyms. The research was carried out on a sample of 102 students of all five study years at the Integrated university undergraduate and graduate Teacher studies of Faculty of education in Osijek. The aim of the research was to identify the formation processes and semantic motivation with regard to virtual pseudonyms and to establish whether the analysis can point to contemporary trends in youth communication.

The research indicates that the students use their official first and last name on Facebook, while they allow themselves more freedom and creativity on Instagram. The pseudonyms used for presenting themselves are created by two different formation processes: suffixation and clipping. Semantic analysis of the selected pseudonyms shows that students' pseudonyms in social media are motivated by their first and last names with common usage of majuscule and miniscule, punctuation, numbers and letters. The pseudonyms used by the students in computer games follow a similar pattern, but they also display the tendency towards the English language and a considerable influence of pop culture.

Key words: virtual identities, pseudonyms, students, formation analysis, semantic content